

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Lingua e Cultura Clásica	Código	613G02006	
Titulación	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es	
Profesorado	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo da lingua latina, da literatura romana e doutros aspectos da cultura da Antigüidade, con especial atención á súa influencia sobre a civilización occidental			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A29	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina	A1 A2 A29	B7	
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos	A1 A2	B5 B8	C1
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental	A13	B1	
Sintetizar e valorar criticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos	A11 A13	B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e ferramentas de procura de información, adquirindo capacidade de autoformación no campo dos estudos latinos		B1 B2 B3	

Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a gramática histórica e a historia da literatura galega	A14	B5	
Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva	A14	B6	C6
Apreciar a diversidade		B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Presentación do curso	1.1 Obxectivos 1.2 Cronograma 1.3 Actividades avaliábeis 1.4 Fontes de información 1.5 Sistema de avaliación
2. Estruturas do latín antigo I: o sistema fonético	2.1 Descrición do sistema fonético do latín antigo 2.2 Tendencias da evolución fonética do latín ás linguas romances
3. Estruturas do latín antigo II: o sistema verbal	3.1 Descrición do sistema verbal do latín antigo 3.2 Continuidade e reorganización do sistema verbal latino nas linguas romances
4. Estruturas do latín antigo III: o sistema nominal	4.1 Funcións e usos dos casos 4.2 Paradigmas nominais (declinacións) 4.3 A perda do sistema casual latino nas linguas romances
5. Estruturas do latín antigo IV: o léxico	5.1 Características do léxico patrimonial latino máis antigo 5.2 Préstamos e mecanismos de creación lexical 5.3 Pervivencia do léxico latino nas linguas romances e na terminoloxía técnico-científica
6. Historia da lingua latina	6.1 Variedades diacrónicas 6.2 Variedades diatópicas 6.3 Variedades diastráticas 6.4 A lingua latina no mundo contemporáneo
7. O sistema literario da Antigüidade	7.1 Funcións e usos da literatura 7.2 Os escritores e o público 7.3 Etapas das literaturas romana e latina
8. Principais xéneros literarios	8.1. A épica 8.2 A traxedia e a comedia 8.3 A elexía 8.4 A narrativa breve en prosa e en verso
9. A transmisión dos textos e da cultura literaria	9.1 Tipoloxía da transmisión: oral, manuscrita, impresa 9.2 Procesos de transferencia desde a literatura a outras linguaxes artísticas
10. Aspectos do legado cultural da Antigüidade: o cómputo do tempo	10.1 Os sistemas cronográficos 10.2 O calendario 10.3 A nomenclatura das unidades temporais (días, meses etc)

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A13 A29 B5	22	22	44
Lecturas	A11 B3 B6 B7 B8	0	20	20
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 A14 B1 B2 C1	22	44	66
Proba obxectiva	A2 A13 C1 C6	2	16	18

Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.
Lecturas	Lectura por conta do estudante dun dossier de textos de carácter literario e/ou académico que lle será proporcionado polo profesor. Estes textos serán o material sobre o que se programarán actividades prácticas avaliábeis que consistirán en recensións e controis de lectura de carácter individual, presentados por escrito.
Análise de fontes documentais	Exercicios de análise e de comentario lingüístico e literario a propósito dos diversos temas e subtemas do programa. Poderán ser de carácter oral, no curso das sesións de grupo intermedio e reducido, ou escrito, en forma de actividades avaliábeis de carácter individual.
Proba obxectiva	Exercicio final individual e escrito de carácter teórico-práctico sobre as cuestións desenvolvidas durante o curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	O estudante poderá asistir, por iniciativa propia, a titorías individuais coa finalidade de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas. O profesor tamén poderá convocar aos estudantes a titorías individuais en caso de consideralo oportuno.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 A14 B1 B2 C1	Unha parte das actividades de análise e comentario de textos propostas aos estudantes será presentada por escrito conforme aos prazos e condicións acordados entre o profesor e os estudantes. O valor destes exercicios será, como máximo, un 30% da cualificación final. Neste apartado tamén se contempla un máximo do 10% da cualificación final para a asistencia e participación activa nas sesións de grupo intermedio e reducido, onde se leven a cabo de forma oral actividades destas características (debates, comentarios de textos etc)	40
Lecturas	A11 B3 B6 B7 B8	O estudante dará conta das lecturas obrigatorias que fosen propostas polo profesor mediante controis de lectura ou, no seu caso, recensións	10
Proba obxectiva	A2 A13 C1 C6	Proba escrita individual de carácter teórico-práctico que se efectuará nos prazos estipulados polo calendario oficial de exames da Facultade de Filoloxía.	50

Observacións avaliación
As actividades presentadas por escrito, incluídas as probas finais, deben cumprir cos oportunos estándares de corrección lingüística, estar redactadas de maneira clara e carecer de faltas de ortografía. O non cumprimento destas condicións será tido en conta negativamente na puntuación da proba respectiva.
A cualificación mínima para aprobar a materia, resultado da suma das puntuacións acadadas polas distintas actividades de avaliación programadas, será de 5. Agora ben, tanto na oportunidade de xuño como na de xullo requirirase unha nota mínima de 4 na proba obxectiva para poder optar ao aprobado sumando as puntuacións relativas ás restantes metodoloxías
Os estudantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xunio poderán repetir en xullo aquelas actividades ou probas pendentes/suspensas, coas mesmas condicións e porcentaxes.
De non realizar a proba final prevista o estudante será cualificado como Non Presentado.
Os estudantes que disfruten da dispensa académica recibirán, no apartado de Análise de fontes documentais, un máximo do 40% da cualificación final en función das actividades que teñan presentado por escrito ao longo do curso.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Codoñer, Carmen (ed.) (1997). Historia de la literatura latina. Madrid. Cátedra
  - Hacquard, George (2008). Guía de la Roma antigua. Madrid. Palas Atenea
  - González Rolán, Tomás & Rubio, Lisardo (1985). Nueva gramática latina. Madrid. Coloquio
  - Molina Yévenes, José (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona. Univ. de Barcelona
  - LLoyd, Paul M. (1987). Del latín al español. Fonología y morfología históricas de la lengua española. Madrid. Gredos
  - Reynolds, Leighton D. & Wilson, Nigel G. (1986). Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina. Madrid. Gredos
  - Rubio, Lisardo (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones Clásicas
  - Stroh, Wilfried (2013). El latín ha muerto, ¡viva el latín! Breve historia de una gran lengua. Barcelona
- The Classics Page <http://www.thelatinlibrary.com/classics.html> Bibliotheca Augustana <https://www.hs-augsburg.de/~harsch/augustana.html> Recursos para la literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/porta_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) <http://interclassica.um.es/> Analecta Malacitana (Univ. Málaga) <http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm> Ludus litterarius [http://www.luduslitterarius.net/Resumos de gramática latina](http://www.luduslitterarius.net/Resumos_de_gramatica_latina) <http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm> Ejercicios de gramática latina <http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm>

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías